

Beleid Maatschappelijk Verantwoord Beleggen

Versie vastgesteld in bestuur op 4 november 2025

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Duurzaamheid integreren in de beleggingscyclus.....	3
3	Visie, ambitie, overtuigingen en andere uitgangspunten	4
3.1	Visie en beleggingsovertuiging	4
3.2	Ambitie	4
3.3	Duurzaamheidsthema's	5
3.4	Internationale beleidskaders	5
4	ESG-risicobeheer en MVB-doelstellingen	6
4.1	ESG-risicobeheersing	6
4.2	MVB-doelstellingen	7
5	ESG-instrumenten	8
5.1	Uitsluitingsbeleid	8
5.2	ESG-integratie	9
5.3	Thematische beleggingen (klimaatverandering)	9
5.4	Stemmen	10
5.5	Engagement	10
6	Implementatie per beleggingscategorie	12
7	Verantwoording, monitoring en evaluatie	14
7.1	Verantwoording	14
7.2	Monitoring en evaluatie van beleid	14
7.2.1	Monitoring	14
7.2.2	Evaluatie	14

1 Inleiding

Bedrijfstak Pensioenfonds Vlakglas (hierna: het fonds) hanteert een maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB) beleid. Daarbij houdt het fonds binnen het beleggingsbeleid rekening met duurzaamheidsfactoren, ook wel Environment, Social en Governance (ESG) factoren. Het MVB-beleid is onderdeel van het beleggingsbeleid. MVB is een belangrijk onderdeel van de beleggingsovertuigingen van het fonds en het Bestuur heeft een intrinsieke motivatie om het beleid vorm te geven en uit te voeren en op die manier als belegger te streven naar een positieve maatschappelijke bijdrage. Hierbij hanteert het fonds het uitgangspunt dat ESG-kenmerken van ondernemingen en MVB-overwegingen binnen het beleggingsbeleid van invloed kunnen zijn op het risico-rendementsprofiel van de beleggingsportefeuille van het fonds. Daarnaast gelden op het vlak van MVB ook eisen die de wet stelt aan het beleid. Zo beleggen wij niet in producenten van clusterminitie of in landen en ondernemingen waartegen een wapenembargo is uitgevaardigd. Bij de totstandkoming van het beleid heeft het fonds expliciet rekening gehouden met uitgangspunten die belangrijk worden gevonden door de deelnemers en stelt het fonds zich ten doel om breed draagvlak te creëren onder de deelnemers voor het gevoerde beleid. Een belangrijk onderdeel hiervan is het bieden van transparantie over de uitvoering van het beleid op de website en het aangaan van een structurele dialoog met de deelnemers over het onderwerp MVB.

2 Duurzaamheid integreren in de beleggingscyclus

Duurzaamheid is structureel geïntegreerd in het beleggingsproces van het fonds. Deze integratie vindt plaats volgens de ESG-beleggingscyclus, waarin beleid, uitvoering en evaluatie elkaar opvolgen en versterken.

De specifieke invulling hiervan is uitgewerkt in hoofdstukken 3 tot en met 7.

Hoofdstuk 3: Visie, ambitie, overtuigingen en andere uitgangspunten

Beschrijft de basis van het MVB-beleid. De ambitie, visie en overtuigingen worden ten minste eens per drie jaar geëvalueerd en vastgesteld door het bestuur, mede op basis van deelnemersonderzoeken.

Hoofdstuk 4: ESG-risicobeheer en MVB-doelstellingen

Gaat in op de uitvoering van ESG-risicoanalyses en de vertaling daarvan naar beleidsdoelstellingen. De risicoanalyse wordt idealiter uitgevoerd na herijking van visie, ambitie en overtuigingen.

Hoofdstuk 5: ESG-instrumenten

Beschrijft de instrumenten die het fonds inzet om de MVB-ambitie en doelstellingen te realiseren, zoals uitsluitingen, ESG-integratie, stembeleid, engagement en thematisch beleggen.

Hoofdstuk 6: Implementatie per beleggingscategorie

Behandelt de toepassing van het MVB-beleid binnen de verschillende beleggingscategorieën. Omdat het fonds via beleggingsfondsen belegt, kan de toepassing verschillen. Waar nodig wordt onderscheid gemaakt tussen de MVB-criteria van Bpf Vlakglas uit hoofdstuk 5 en aanvullende eisen van de vermogensbeheerder.

Hoofdstuk 7: Verantwoording, monitoring en evaluatie

Legt uit hoe het fonds de uitvoering van het beleid volgt en hierover verantwoording aflegt. Jaarlijks wordt de voortgang van duurzaamheidsdoelstellingen gemonitord; periodiek vindt een brede evaluatie plaats waarin duurzaamheid wordt beoordeeld in samenhang met risico en rendement.

3 Visie, ambitie, overtuigingen en andere uitgangspunten

Het bestuur heeft in 2020 de visie, overtuigingen ambities en speerpuntthema's ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen ontwikkeld. Deze kernpunten vormen de basis van het Beleid Verantwoord Beleggen.

3.1 Visie en beleggingsovertuiging

Maatschappelijk verantwoord beleggen wordt steeds belangrijker. De samenleving verwacht van pensioenfondsen dat zij niet alleen zorgen voor een goed pensioen, maar ook bijdragen aan een duurzame wereld. Het fonds wil invulling geven aan deze verantwoordelijkheid door maatschappelijk verantwoord beleggen structureel te verankeren in het beleggingsbeleid. Dit beleid is een levend document dat meebeweegt met maatschappelijke en wettelijke ontwikkelingen.

Het fonds stelt periodiek ambities en doelstellingen vast en evalueert deze. Daarbij zoekt het actief de dialoog met deelnemers over de koers en de gekozen duurzaamheidsthema's.

Het fonds hanteert de volgende beleggingsovertuiging:

ESG-integratie kan op de lange termijn neutraal tot positief bijdragen aan het risico-rendementsprofiel van de beleggingen.

Met ESG-integratie bedoelen we dat bij het nemen van beleggingsbeslissingen ook wordt gekeken naar hoe bedrijven omgaan met het milieu, met mensen en met goed bestuur. Bedrijven die hierin zorgvuldig handelen, zijn doorgaans toekomstgericht en lopen minder risico op problemen. Op de lange termijn kan dit bijdragen aan stabielere en soms zelfs betere resultaten, zonder dat dit ten koste hoeft te gaan van het rendement.

3.2 Ambitie

Het fonds wil maatschappelijk verantwoord beleggen stap voor stap verder verankeren in het beleggingsbeleid. Vanwege de beperkte omvang en capaciteit kiest het fonds voor een pragmatische aanpak, waarbij het leert van ontwikkelingen en goede voorbeelden van andere beleggers en sectorinitiatieven.

Het fonds hanteert de volgende kernpunten voor maatschappelijk verantwoord beleggen:

- **ESG-integratie:** We betrekken milieu, sociale en governanceaspecten (ESG) bij al onze beleggingsbeslissingen. Deze overwegingen vormen een belangrijk maar niet in alle gevallen een doorslaggevend criterium bij de selectie van nieuwe beleggingsoplossingen.
- **Vermijden van negatieve bijdrage:** We beleggen niet in ondernemingen die verregaand mensenrechten schenden, milieuschade veroorzaken of betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens.
- **Positieve bijdrage:** We kiezen waar mogelijk voor beleggingsoplossingen die naast het behalen van rendement, ook een positieve bijdrage leveren aan samenleving of milieu.
- **Draagvlak:** De beleggingsvoorkeuren en maatschappelijke opvattingen van onze deelnemers vormen een belangrijk uitgangspunt en zijn richtinggevend voor de inrichting en ontwikkeling van het MVB-beleid.
- **Transparantie:** We hechten waarde aan transparantie richting onze deelnemers over gemaakte keuzes en behaalde resultaten. Keuzes kunnen leiden tot (beperkte) afwijkingen ten opzichte van de brede markt. Wij maken deze keuzes weloverwogen, accepteren de eventuele beleggingsconsequenties en zijn hier transparant over naar onze deelnemers.

- **Kosten:** Het fonds neemt het kostenaspect nadrukkelijk mee in de verdere invulling en uitvoering van het beleid.

3.3 Duurzaamheidsthema's

Het aantal onderwerpen dat onder maatschappelijk verantwoord beleggen valt, is groot. Daarom richt het fonds zich binnen het MVB-beleid op een aantal thema's. Bij het kiezen van deze thema's is rekening gehouden met de deelnemers, de sector, internationale normenkaders (zoals de VN Global Compact), inzichten volgend uit ESG risicoanalyse en speerpunten van de toezichthouder.

Het fonds legt nadruk op de volgende duurzaamheidsthema's:

- **Mensenrechten** – respect voor fundamentele rechten in de eigen organisatie en in de keten.
- **Arbeidsnormen** – eerlijke en veilige arbeidsomstandigheden en het tegengaan van kinder- en dwangarbeid.
- **Milieu** – zorgvuldig omgaan met natuurlijke hulpbronnen en het beperken van milieuvuiling.
- **Corruptie** – tegengaan van omkoping en bevorderen van integer zakelijk gedrag.
- **Klimaatverandering** – beperken van de negatieve impact op het klimaat en benutten van kansen voor de energietransitie.

Door zich te concentreren op deze thema's sluit het fonds aan bij de waarden van zijn deelnemers, wil het relevante risico's beperken en voldoet het aan wettelijke en maatschappelijke verwachtingen.

3.4 Internationale beleidskaders

Het fonds sluit zich aan bij breed geaccepteerde internationale standaarden en toonaangevende instellingen. We verwachten van bedrijven en vermogensbeheerders dat ze handelen in lijn met relevante (inter)nationale standaarden en wet- en regelgeving. Onder andere de volgende internationale beleidskaders worden onderschreven:

- De United Nations Global Compact (UNGC)
- De OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen
- Het Klimaatakkoord van Parijs
- De Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)
- Wet verbod op clustermunitie
- IORP II-richtlijn
- Shareholder Rights Directive II (SRD II)

In de bijlage wordt een toelichting gegeven over deze internationale standaarden en de betrekking daarvan op het fonds.

4 ESG-risicobeheer en MVB-doelstellingen

Op basis van de visie, ambitie, overtuigingen en voorkeuren van de deelnemers worden ESG-risicoanalyses uitgevoerd en worden MVB-doelstellingen vastgesteld.

4.1 ESG-risicobeheersing

Het fonds identificeert, beoordeelt en integreert duurzaamheidsrisico's (ESG-risico's) op een gestructureerde manier in het risicomangementproces. Daarbij wordt een stelselmatige aanpak gehanteerd die aansluit bij Integraal Risicobeheer van het fonds. Deze cyclus wordt ten minste eens per drie jaar doorlopen en indien nodig eerder geactualiseerd.

ESG-risicobeheer bestaat uit de volgende stappen:

- **Longlist:** Inventarisatie van relevante ESG-risico's op basis van de strategische doelstellingen, actuele ontwikkelingen in de beleggingsmarkt, de pensioensector en het toezicht.
- **Shortlist:** Selectie van de meest materiële risico's, waarbij per risico de potentiële impact wordt bepaald op financieel, maatschappelijk en reputatiegebied.
- **Kwalitatieve scenario's:** Beschrijving van mogelijke situaties waarin ESG-risico's zich kunnen voordoen, om de gevolgen beter te kunnen inschatten.
- **Risicoanalyse:** Beoordeling van de geselecteerde risico's binnen de relevante aandachtsgebieden, inclusief de vaststelling van de risicobereidheid.
- **Vervolgstappen:** Evaluatie van de resultaten en formulering van acties om risico's te beperken of beter te monitoren.

Belangrijkste ESG-risico's

In 2025 heeft het fonds een uitgebreide ESG-risicoanalyse uitgevoerd. Daarbij zijn de volgende vijf risico's geïdentificeerd als het meest relevant voor de beleggingsportefeuille:

- **Klimaattransitie** – De overgang naar een koolstofarme economie kan leiden tot waardevermindering van bepaalde beleggingen door veranderend beleid, technologische innovaties en marktsentiment.
- **Fysiek klimaatrisico** – Extreem weer en natuurrampen kunnen directe schade veroorzaken en leiden tot economische verliezen met impact op de portefeuille.
- **Biodiversiteit** – Verlies aan biodiversiteit en afnemende beschikbaarheid van ecosysteemdiensten kunnen risico's opleveren voor bedrijven die afhankelijk zijn van natuurlijke hulpbronnen.
- **Ongewenste economische activiteiten** – Verbeterde ESG-data maken het inzicht in beleggingen met betrokkenheid bij controversiële activiteiten groter. Dit kan leiden tot reputatierisico's of noodzaak tot aanpassing van de portefeuille.
- **ESG-integratie** – Afwijking van traditionele marktbenchmarks op basis van ESG-overwegingen kan tijdelijk leiden tot afwijkende rendementen.

Bevindingen en vervolgstappen

- De risico's van ongewenste economische activiteiten en klimaattransitie worden op dit moment voldoende beheerst.
- De risico's van ESG-integratie zijn bewust genomen. Het fonds heeft de overtuiging dat ESG-integratie op de lange termijn neutraal tot positief kan bijdragen aan het risico-rendementsprofiel van de beleggingen. De effecten hiervan worden periodiek gemonitord en besproken in de beleggingsadviescommissie.
- Fysieke klimaatrisico's en biodiversiteitsrisico's zijn momenteel moeilijk te kwantificeren. Het fonds accepteert deze risico's voorlopig, maar volgt de snelle ontwikkelingen op het gebied van data en vermogensbeheeroplossingen nauwlettend.

4.2 MVB-doelstellingen

MVB-doelstellingen worden vastgesteld voor een langere periode.

Belangrijke input voor het vaststellen of actualiseren van nieuwe doelstellingen zijn:

- de herijking van de visie, ambitie, overtuigingen of andere kernpunten door het bestuur;
- de uitkomsten van deelnemersonderzoeken;
- de bevindingen en vervolgstappen die voortkomen uit de ESG-risicoanalyse.

Op basis van de meest recente ESG-risicoanalyse heeft het fonds de volgende doelstellingen vastgesteld:

- Het aanscherpen van het uitsluitingsbeleid en het uitbreiden van de screening via de fiduciaire rapportage.
- Het uitbreiden van de fiduciaire rapportage met ESG-risico afgezet tegen de brede markt om ESG-integratie per beleggingscategorie te kunnen beoordelen.

In de loop van 2026 wordt een deelnemersonderzoek uitgevoerd om verdere MVB-doelstellingen te kunnen vaststellen.

5 ESG-instrumenten

Het fonds belegt niet rechtstreeks in individuele financiële instrumenten, maar via beleggingsfondsen die worden beheerd door externe vermogensbeheerders. Bij de selectie en aanstelling van deze vermogensbeheerders beoordeelt het fonds in welke mate hun beleggingsaanpak en beleid bijdragen aan de MVB-doelstellingen van het fonds.

Het kan voorkomen dat er geen beleggingsfondsen beschikbaar zijn die volledig aansluiten bij alle uitgangspunten van het beleid. In dat geval kiest het fonds de oplossing die het beste aansluit bij de eigen MVB-doelstellingen, rekening houdend met rendement, risico en uitvoerbaarheid.

Voor de implementatie van het MVB-beleid zet het fonds via het selectiebeleid de volgende instrumenten in:

1. **Uitsluitingen**
2. **ESG-integratie**
3. **Thematisch beleggen (klimaat)**
4. **Stemmen**
5. **Engagement**

5.1 Uitsluitingsbeleid

Het fonds hanteert een uitsluitingsbeleid om te voorkomen dat het pensioenkapitaal wordt belegd in ondernemingen of landen die betrokken zijn bij maatschappelijk onwenselijke activiteiten.

Het uitsluitingsbeleid is van toepassing op alle beleggingscategorieën. Omdat het fonds belegt via beleggingsfondsen, is het afhankelijk van het beleid van de vermogensbeheerders. Bij de selectie van nieuwe beleggingsfondsen beoordeelt het fonds daarom in welke mate het toegepaste uitsluitingsbeleid overeenkomt met de eigen uitgangspunten.

Wij verwachten dat vermogensbeheerders ten minste uitsluiten op basis van de volgende criteria:

- **Grove en structurele schendingen mensenrechten, arbeids-, milieu- en anti-corruptienormen:** Ondernemingen die de principes van de UN Global Compact op structurele en grove wijze schenden.
- **Controversiële wapens:** Ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van controversiële wapens, waaronder clustermunitie, antipersoonsmijnen, chemische-, biologische- en nucleaire wapens;
- **Sanctielanden:** Landen en ondernemingen waartegen een wapenembargo of internationale sancties zijn uitgevaardigd.

Naast deze minimale criteria screent het fonds ook op andere ongewenste activiteiten, zoals tabak en bedrijven met een hoge CO₂-uitstoot. Op deze manier houdt het fonds inzicht in de mate waarin de portefeuille blootstaat aan sectoren of ondernemingen die niet passen binnen de maatschappelijke normen van het fonds.

Op basis van deze eigen screening kan het voorkomen dat er toch sprake is van een beperkte blootstelling aan uitgesloten ondernemingen. Dit komt doordat vermogensbeheerders verschillende databronnen en methodologieën gebruiken bij het toepassen van uitsluitingen. Wanneer dit zich voordoet, gaat het fonds in overleg met de betreffende beheerder om de verschillen te begrijpen en waar mogelijk te beperken.

Het fonds monitort periodiek of vermogensbeheerders het uitsluitingsbeleid correct toepassen en rapporteert hierover in de jaarlijkse MVB-rapportage.

5.2 ESG-integratie

Het fonds heeft de overtuiging dat **ESG-integratie** een vorm van actief beheer is die op de lange termijn neutraal tot positief kan bijdragen aan het risico-rendementsprofiel van de beleggingen. Met ESG-integratie bedoelt het fonds dat bij beleggingsbeslissingen duurzaamheidsfactoren (Environmental, Social en Governance, ESG) worden meegenomen naast financiële factoren. Het gaat hierbij niet om het vooraf uitsluiten van ondernemingen of sectoren, maar om het **systematisch betrekken van relevante duurzaamheidsinformatie** in de beleggingsanalyse en -selectie.

Duurzaamheidskenmerken kunnen iets zeggen over de toekomstbestendigheid van een onderneming — bijvoorbeeld over de kwaliteit van het bestuur, de omgang met personeel, het efficiënt gebruik van grondstoffen of het aanpassingsvermogen aan veranderende regelgeving. Door deze factoren te wegen naast traditionele financiële informatie, kan het risico-rendementsprofiel van de portefeuille op de lange termijn worden verbeterd.

De toepassing van ESG-integratie verschilt per beheerstijl:

- **Actief beheer:** Bij actief beheer verwacht het fonds dat vermogensbeheerders ESG-factoren expliciet meenemen binnen hun beleggingsstrategieën. Dit betekent dat zij bij de analyse en selectie van beleggingen duurzaamheidsrisico's en -kansen systematisch beoordelen. Het fonds monitort en evalueert periodiek hoe dit beleid wordt toegepast en welke invloed het heeft op het rendement en risicoprofiel van de portefeuille.
- **Passief beheer:** Bij passief beheer onderzoekt het fonds in welke mate ESG-benchmarks geschikt zijn. Hierbij wordt nadrukkelijk gekeken naar de wijze waarop ESG-informatie wordt verwerkt in de constructie van de index en welke impact dit naar verwachting heeft op het lange termijnrendement. Het fonds weegt de voordelen van ESG-benchmarks (zoals lagere blootstelling aan klimaat- of reputatierisico's) af tegen eventuele beperkingen, zoals minder brede spreiding of hogere kosten.

Het fonds ontvangt periodieke rapportages van de vermogensbeheerders over de toepassing van ESG-integratie in hun beleggingsproces. Op basis daarvan beoordeelt het fonds of de aanpak in lijn is met het MVB-beleid en of bijsturing nodig is om risico's beter te beheersen of kansen beter te benutten.

5.3 Thematische beleggingen (klimaatverandering)

Duurzaam thematisch beleggen richt zich op maatschappelijke of ecologische thema's die bijdragen aan een duurzamere economie en samenleving. In tegenstelling tot ESG-integratie, dat vooral gericht is op het beperken van risico's en het verbeteren van rendement, draait thematisch beleggen om het **gericht alloceren van kapitaal** naar ondernemingen, sectoren of projecten die inspelen op langetermijntrends op het gebied van duurzaamheid.

Focusthema: klimaat

Het fonds richt zich binnen thematisch beleggen primair op het thema **klimaatverandering**.

Klimaatverandering vormt een belangrijk financieel en maatschappelijk risico, maar biedt ook kansen door de wereldwijde energietransitie. Het fonds wil bijdragen aan de overgang naar een koolstofarme economie, zonder afbreuk te doen aan het rendement of de diversificatie van de portefeuille. Hieronder wordt aangegeven hoe thematisch beleggen wordt ingevuld in de portefeuille.

Toepassing in de portefeuille:

- **Paris Aligned Benchmark voor aandelen ontwikkelde markten en High Yield:** Voor de aandelenportefeuille in ontwikkelde markten en high yield (hoogrentende obligaties) maakt het fonds gebruik van een **Paris-Aligned**

Benchmark (PAB). Deze benchmark sluit ondernemingen uit die niet verenigbaar zijn met de overgang naar een koolstofarme economie en stuurt op een versnelde reductie van de CO₂-uitstoot van de portefeuille. Hiermee wordt gestuurd op zowel het beperken van klimaatrisico's als het benutten van kansen die voortkomen uit de energietransitie.

- **Green bonds:** Daarnaast belegt het fonds in **green bonds** – obligaties die specifiek worden uitgegeven om projecten te financieren met een positieve milieu- of maatschappelijke impact. Voorbeelden hiervan zijn hernieuwbare energie, energie-efficiëntie en sociale huisvesting. Green bonds bieden de mogelijkheid om financieel rendement te combineren met een meetbare bijdrage aan de verduurzaming van de economie.
- **CO₂-reductiedoelstellingen:** Naast aandelen ontwikkelde markten worden ook bij andere beleggingscategorieën CO₂-reductiedoelstellingen toegepast binnen de beleggingsfondsen. Het gaat om de categorieën bedrijfsobligaties, High Yield, Onroerend Goed. Zie volgende hoofdstuk voor een overzicht van de implementatie per beleggingscategorie.
- **Uitsluitingen:** Binnen de meeste beleggingscategorieën worden uitsluitingen toegepast om klimaatverandering tegen te gaan. Het gaat met name om hoog uitstotende activiteiten zoals inkomsten uit steenkool, olie- en gas. Zie volgende hoofdstuk voor een overzicht van de implementatie per beleggingscategorie.

5.4 Stemmen

Omdat het fonds belegt via beleggingsfondsen en geen juridisch eigenaar is van de onderliggende aandelen, voert het fonds zelf geen stembeleid uit. Het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen wordt uitgevoerd door de vermogensbeheerders waarin het fonds participeert. De vermogensbeheerder stemt volgens zijn eigen stembeleid en procedures. Het stembeleid van deze vermogensbeheerders is daarmee van toepassing op de aandelenbeleggingen van het fonds.

Bij de selectie van vermogensbeheerders kijkt het fonds nadrukkelijk naar de wijze waarop zij hun stembeleid **hebben ingericht** en hoe dit aansluit bij de langetermijndoelstellingen en ESG-uitgangspunten van het fonds. Het stembeleid vormt één van de criteria die worden meegenomen bij de keuze en beoordeling van een beheerder. Het fonds ontvangt periodiek rapportages van vermogensbeheerders over hun stemactiviteiten. Eens in de drie jaar vindt een **uitgebreide beoordeling** plaats waarin het stembeleid en de uitvoering daarvan worden meegenomen.

5.5 Engagement

Naast het stemmen op aandeelhoudersvergaderingen zet het fonds ook in op engagement — de actieve dialoog met ondernemingen waarin wordt belegd. Het doel hiervan is ondernemingen aan te moedigen om hun beleid en gedrag te verbeteren op het gebied van milieu, maatschappij en goed bestuur (ESG).

Het fonds voert dit niet zelf uit, maar maakt gebruik van het engagementbeleid van de geselecteerde vermogensbeheerders. Deze beheerders onderhouden de dialoog met ondernemingen namens de beleggingsfondsen waarin het fonds participeert. Bij de selectie van vermogensbeheerders is het engagementbeleid een belangrijk beoordelingscriterium. Het fonds kijkt daarbij onder meer naar de wijze waarop de beheerder ESG-factoren integreert, ondernemingen aanspreekt op duurzaamheidsdoelstellingen en de voortgang van engagementtrajecten monitort.

Het engagementbeleid van de vermogensbeheerders wordt meegenomen in de jaarlijkse en driejaarlijkse evaluaties. De uitvoering ervan wordt beoordeeld op basis van rapportages en gesprekken met de vermogensbeheerders. Op deze manier waarborgt het fonds dat het engagementbeleid aansluit bij de eigen uitgangspunten en bijdraagt aan duurzame waardecreatie op de lange termijn.

In de onderstaande tabel zijn zowel het stembeleid als het engagementbeleid van de betreffende vermogensbeheerders te vinden.

Vermogensbeheerder	Betrokkenheidbeleid en -verslag	Stembeleid
Northern Trust	Global Engagement Policy Northern Trust Asset Management	Proxy Voting Northern Trust Asset Management
GSAM	Policies & Governance GSAM	n.v.t.
Robeco	Stewardship approach and guidelines Robeco	n.v.t.

6 Implementatie per beleggingscategorie

In de onderstaande tabel wordt uiteengezet in hoeverre het duurzaamheidsbeleid per beleggingscategorie wordt geïmplementeerd. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de criteria die volgen uit het beleid van het vorige hoofdstuk en aanvullende criteria die worden toegepast per beleggingsfondsen.

Beleggingscategorie	Criteria MVB-beleid	Aanvullende criteria
Duration Matching Funds GSAM (actief)	<i>Uitsluitingen</i> ✓ Grove schendingen ✓ Controversiële wapens <i>ESG-integratie</i> - Beperkt	<i>Uitsluitingen</i> - Tabak - Fossiele brandstoffen
Geldmarktfondsen GSAM (actief)	<i>Uitsluitingen</i> ✓ Grove schendingen ✓ Controversiële wapens <i>ESG-integratie</i> - Beperkt	<i>Uitsluitingen</i> - Tabak - Fossiele brandstoffen
Corporate Green Bonds GSAM (actief)	<i>Uitsluitingen</i> ✓ Grove schendingen ✓ Controversiële wapens <i>ESG-integratie</i> ✓ Ja <i>Klimaattransitie</i> ✓ CO2-reductiedoelstelling ✓ Green bonds	<i>Uitsluitingen</i> - Tabak - Fossiele brandstoffen
NL Hypotheken GSAM (actief)	<i>Uitsluitingen</i> - N.v.t.	
High Yield Robeco (actief, ESG benchmark)	Uitsluitingen ✓ Grove schendingen ✓ Controversiële wapens ESG-integratie ✓ Ja Klimaattransitie ✓ CO2-reductietarget ✓ Green bonds	<i>Uitsluitingen</i> - Fossiele brandstoffen, tabak, palmolie, governance

Beleggingscategorie	Criteria MVB-beleid	Aanvullende criteria
Aandelen Wereldwijd Northern Trust (ESG Passief)	<i>Uitsluitingen</i> ✓ Grove schendingen ✓ Controversiële wapens <i>ESG-integratie</i> X Nee, naast uitsluitingen en CO2-doelstellingen en blootstelling naar green investments wordt geen ESG-integratie toegepast. <i>Klimaattransitie</i> ✓ CO2-reductietarget ✓ Green investments	<i>Uitsluitingen</i> - Fossiele brandstoffen, tabak, governance, koolstofintensiteit, nucleaire energie <i>Klimaattransitie</i> - CO2-reductietarget - Green investments
Aandelen Emerging Markets Northern Trust (ESG Passief)	<i>Uitsluitingen</i> ✓ Grove schendingen ✓ Controversiële wapens <i>ESG-integratie</i> X Nee, naast uitsluitingen wordt geen ESG-integratie toegepast. <i>Klimaattransitie</i> ✓ Ja	<i>Uitsluitingen</i> - Fossiele brandstoffen, tabak, governance, koolstofintensiteit, nucleaire energie
Onroerend Goed Syntrus Achmea (actief)	<i>Uitsluitingen</i> - N.v.t. <i>ESG-integratie</i> ✓ Ja, GRESB scores geven inzicht <i>Klimaattransitie</i> ✓ CO2-reductietarget	
Onroerend Goed Altera (actief)	<i>Uitsluitingen</i> - N.v.t. <i>ESG-integratie</i> ✓ Ja, GRESB scores geven inzicht <i>Klimaattransitie</i> ✓ CO2-reductiedoelstelling	

7 Verantwoording, monitoring en evaluatie

7.1 Verantwoording

Wij leggen verantwoording af over de implementatie en uitvoering van ons beleid aan onze deelnemers en andere stakeholders. Dit doen we door ten minste eens per jaar via onze website verslag te doen van de uitvoering van ons MVB-beleid, inclusief ons betrokkenheidsbeleid. Hierin presenteren wij ten minste de uitvoering van het stembeleid en het engagementbeleid van onze aandelenbeheerders. Daarnaast willen wij transparant zijn over de ESG-kenmerken van onze beleggingsportefeuille, zoals ESG-score, CO₂-voetafdruk, waterverbruik en afvalgeneratie van de beleggingsportefeuille door deze jaarlijks te publiceren op onze website.

7.2 Monitoring en evaluatie van beleid

Het Bestuur monitort de uitvoering van het eigen MVB-beleid en dat van de aangestelde vermogensbeheerders jaarlijks en evalueert het eigen MVB-beleid ten minste eens in de drie jaar, maar vaker wanneer hiertoe eerder aanleiding is. Dit kan zijn vanwege nieuwe inzichten rondom ESG risico's in verband met de klimaatverandering, het gebruik van hulpbronnen en het milieu, sociale risico's en risico's in verband met de waardevermindering van activa als gevolg van veranderende regelgeving. Ook kan dit volgen uit nieuwe deelnemers- of bestuursvoorkeuren ten aanzien van maatschappelijke kwesties.

7.2.1 Monitoring

Wij monitoren de door ons aangestelde vermogensbeheerders en de wijze waarop zij het MVB-beleid uitvoeren. De fiduciair vermogensbeheerder speelt hierin een faciliterende rol. Om een goed monitoringsproces mogelijk te maken vragen wij van de aangestelde vermogensbeheerders ten minste jaarlijks een rapportage over de uitvoering van het MVB-beleid. Hierin vragen wij indien mogelijk een toelichting op:

- De uitgesloten ondernemingen/landen;
- Het engagementprogramma/stembeleid: ondernemingen, doelstellingen, voortgang, resultaten en vervolg beslissingen

7.2.2 Evaluatie

Het pensioenfonds evalueert het MVB-beleid periodiek om te beoordelen of het beleid doeltreffend is en blijft aansluiten bij de strategische en maatschappelijke doelstellingen van het fonds. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen een jaarlijkse evaluatie en een driejaarlijkse herziening.

De jaarlijkse evaluatie richt zich op de uitvoering en resultaten van het MVB-beleid. Hierbij wordt beoordeeld:

- of het uitgevoerde MVB-beleid van de vermogensbeheerders in lijn is met het MVB-beleid van het fonds;
- welke voortgang is geboekt met betrekking tot de MVB-doelstellingen;
- wat de impact is van het MVB-beleid op het financiële rendement van de portefeuille, waarbij het rendement tevens wordt vergeleken met een niet duurzame (grijze) benchmark of de brede markt.

De driejaarlijkse evaluatie heeft een bredere scope en richt zich op de strategische actualiteit en effectiviteit van het MVB-beleid. Hierbij wordt beoordeeld:

- of de visie, ambitie en overtuigingen nog actueel zijn;
- of het beleid goed, efficiënt en kostenbewust wordt uitgevoerd;
- in welke mate het MVB-beleid bijdraagt aan de strategische doelstellingen van het pensioenfonds.

Bijlage I – Internationale standaarden en wetgeving

Bpf Vlakglas sluit zich aan bij gezaghebbende internationale kaders die richting geven aan verantwoord en duurzaam ondernemen en beleggen. Deze standaarden vormen de basis voor de toetsing van bedrijven en vermogensbeheerders waarin wordt belegd.

- **United Nations Global Compact (UNGC)**
Deze tien principes zijn gericht op mensenrechten, arbeid, milieu en corruptiebestrijding. Bpf Vlakglas verwacht dat bedrijven zich houden aan deze principes. Bedrijven die structureel in strijd handelen met de UNGC kunnen worden uitgesloten.
- **OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen**
Deze richtlijnen omvatten verwachtingen van overheden over maatschappelijk verantwoord ondernemen, met aandacht voor mensenrechten, milieu, corruptiebestrijding, belastingen en transparantie. Veel vermogensbeheerders gebruiken deze richtlijnen als basis voor het uitsluitingsbeleid en de actieve dialoog met bedrijven.
- **Klimaatakkoord van Parijs (COP21)**
Het Klimaatakkoord van Parijs stelt als doel de opwarming van de aarde te beperken tot ruim onder 2°C, bij voorkeur 1,5°C. Binnen aandelen ontwikkelde markten en high yield (of hoogrentende obligaties) wordt er naar gestreefd dat de beleggingsportefeuille op termijn in lijn komt met deze doelstellingen.
- **Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)**
Bpf Vlakglas kwalificeert onder **artikel 8** van de SFDR, omdat het fonds ecologische en sociale kenmerken promoot. Deze worden onder andere ingevuld via uitsluitingen, ESG-integratie en CO2-reductie. Bpf Vlakglas neemt de belangrijkste ongunstige effecten (PAIs) op duurzaamheidsfactoren niet in aanmerking, maar maakt geen gebruik van de SFDR-definitie van “duurzame beleggingen” en de EU-taxonomie.
- **Wet verbod op clustermunitie**
Nederlandse pensioenfondsen mogen niet beleggen in bedrijven die clustermunitie produceren, verkopen of distribueren. Bpf Vlakglas Pensioen sluit dergelijke bedrijven categorisch uit.
- **IORP II-richtlijn**
Deze Europese richtlijn verplicht pensioenfondsen onder andere tot het integreren van ESG-risico's in het risicobeheer en in de informatievoorziening aan deelnemers. Bpf Vlakglas voldoet aan deze vereisten via onder meer de ESG-risicoanalyse en het MVB-jaarverslag.
- **Shareholder Rights Directive II (SRD II)**
De Shareholder Rights Directive II (SRD II) heeft als doel om langetermijnbetrokkenheid van beleggers bij ondernemingen te bevorderen. Bpf Vlakglas geeft hier invulling aan door actief aandeelhouderschap te stimuleren via stemmen en engagement. De richtlijn verplicht pensioenfondsen bovendien om transparant te zijn over hun betrokkenheidsbeleid. Bpf Vlakglas voldoet hieraan door in dit document toe te lichten hoe stemmen en engagement zijn ingericht en worden toegepast binnen het MVB-beleid.